पलाँता गाँउपालिका

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यावस्थापन कार्यविधि २०७६

पलाँता गाँउपालिका

थिर्पु कालिकोट

कर्णाली प्रदेश

पलाँता गाँउपालिका

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यावस्थापन कार्यविधि २०७६

प्रमाणिकरण मिति :

प्रस्तावना

पलाँता गाँउपालिकामा स्वच्छ खानेपानीको पहुँच सबै गाँउवासिहरुमा पुर्याउने उध्येश्यले स्वच्छ खानेपानीको व्यावस्थापन गर्न **खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरुको**स्थापना तथा सँस्थागत दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यावस्थापन गर्न बान्छनीय भएकोले पलाँता गाँउ कार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृति भई खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति कार्यविधि बनाईएकोछ।

१ संक्षिप्त नाम विस्तार र प्रारम्भ :

१. यस कार्य विधिको नाम:**खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यावस्थापन कार्यविधि २०७६** रहेको छ।

२. यो कार्यविधि पलाँता गाँउपालिका भित्र मात्र लागु हुनेछ।

३. यो कार्य विधि तत्काल लागु हुनेछ।

२ बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्य विधिमा :

- (**क**)**खानेपानी**:भन्नाले स्वच्छ पिउनेपानीलाई सम्झनुपर्दछ।
- **ख**)**प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत** :भन्नाले पलाँता गाँउपिलकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ।
- **ग**) **समिति** :भन्नाले विधान अनुसार गठन भएको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितलाई सम्झनु पर्छ।
- घ)“**तोकिएको वा तोकिएबमोजीम**” :भन्नाले यो निर्देशिका तथा यस निर्देशिका अन्तरगत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिएबमोजीम सम्झनु पर्दछ

३ . उपभोक्ता समिति दर्ता गर्नु पर्ने :स्थानीय स्तरमा व्याक्तिगत तथा सामुदायीकरुपमा आफ्नो निमित्त खानेपानी तथा सरसफाई एवं अन्य घरेलु प्रयोगको लागि खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ट्टा समिति दर्ता गरेर मात्र उपभोक्ता समिति स्थापना गर्नु पर्नेछ।यस कार्यविधि बमोजीम दर्ता नगरि कसैले पनि उपभोक्ता समिति स्थापना गर्नुहुदैन।

पलाँता गाँउपालिका

४. खानेपानीको मुल दर्ता गर्नु पर्ने :गाँउपालिका क्षेत्रमा खानेपानीको उत्पादनको मुख्य स्रोत मुहान मुल बाट संकलन गरि खानेपानी व्यावस्थापन गर्नु पर्ने अवस्थामा सो मुल सहित अधिकारिक खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता खानेपानी संकलन समिति दर्ता गर्नु पर्नेछ । खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिले खानेपानी व्यावस्थापन गरि सार्वजनिक उपयोग गर्नको लागि गर्ने उत्पादनको मुख्य स्रोत मुहान मुल दर्ताको लागि गाँउपालिका समक्ष माग गर्नु पर्नेछ । माग भएपछि निम्न अनुसारको समितिले मुल दर्ता गर्न मिल्ने नमिल्ने सम्बन्धमा स्थलगत अध्यान सहित छानविन गरि दर्ता गर्न मिल्ने अवस्था देखिएमा मुल दर्ता सहितको अनुमति दिन सक्नेछ ।

१) संयोजक : गाँउपालिका अध्यक्ष

२) सदस्य : सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष

३) सदस्य सचिब : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५ समिति दर्ता:१ समिति दर्ता गर्न चाहाने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढि व्याक्तिहरुले समिति सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई समितिको विधानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित गाँउपालिका अध्यक्ष समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ :

समितिको नाम

उध्येश्यहरु

समितिका सदस्यहरुको नाम ठेगाना र पेशा

कार्यालयको ठेगाना

समिति सञ्चालनको विधि र प्रक्रिया

(२)उपदफा (१) बमोजीमको निवेदन प्राप्त भएपछि गाँउपालिका अध्यक्षको आदेशानुसार प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले अवश्यकिय जाँचबुझ गरि समिति दर्ता गर्न उचित ठानेमा समिति दर्ता गरि प्रमाण पत्र दिइनेछ ।

(३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कुनै समिति दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यसको सुचना निवेदकलाई दिनु पर्नेछ र निवेदकको सुचना प्राप्त भएको मितिले पैतिस दिन भित्र त्यस्तो निर्णय उपर गाँउपालिका अध्यक्ष समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजीमको उजुर प्राप्त भएपछि गाँउपालिका अध्यक्षले अबश्यक जाँचबुझ गरि त्यस्तो समिति दर्ता गर्न मनासिव देखिएमा सो समिति दर्ता गर्न प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई अदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो भएपछि प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले समिति दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

५ यस दफा अन्तर्गत दिइने प्रमाण पत्रको ढाँचा अनुसुचि १ बमोजिम हुनेछ । नविकरण दस्तुर तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

६ दर्ता भएकव मितिले प्रत्येक अर्थिक बर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र नविकरण गर्नु पर्नेछ । दर्ता दस्तुर रु र नविकरण दस्तुर बर्षिक रु तिर्नु पर्नेछ ।

६ समिति संगठित मानिने१ यस कार्य विधि अन्तर्गत दर्ता भएको समिति अभिछिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित समिति हुनेछ ।सो समितिको सबै कमको निमित्त अफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

२ समितिले व्याक्ति सरह अफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

७ सँस्थाको सम्पति१ समितिको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्याक्तिले समितिको विधान बिरुद्ध सँस्थाको कुनै सम्पति दुरुपयोग गरेमा कब्जा गरेमा व रोक्का राखेमा गाँउपालिकाले त्यस्तो सम्पति दुरुपयोग गर्ने कब्जा र रोक्का राख्नेबाट लिई सम्पतिलाई फिर्ता बुझाईदिन सक्नेछ ।

२ उपदफा १ बमोजिमको समितिको सम्पति फिर्ता गर्ने गरि गाँउपालिकाले गरेको कार्वाहीमा चित्त नबुझने व्याक्तिले सम्बन्धि अदालतमा उजुर गर्न सक्नेछ ।

३ समितिको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्याक्तिले समितिको कुनै सम्पति वा लिखत वा प्रतिष्ठा बिरुद्ध कुनै अपराध वा बिराम गरेमा समिति वा समितिको कुनै सदस्य उपक प्रचलित कानुन बमोजीम गाँउपालिकाले कार्वाही चलाउन सक्नेछ ।

८ यस अघि दर्ता भई वा नभई स्थापना भएका समितिले दर्ता गर्ने १ यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनु भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानुन बमोजीम दर्ता भई वा नभई स्थापना भईरहेका समितिले पनि यो कार्यविधि प्रारम्भ भएको मितिले ६ महिना भित्र यो कार्यविधि बमोजीम सुचिकृत गराउनु पर्नेछ । सुचिकृत दर्ता हुनको लागि गत आ व सम्मको लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र साधरण सभाको निर्णय अनिवार्य रुपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

९ समितिको उदेश्यहरुमा हेर फेर १ समितिको उदेश्यहरुमा हेरफेर गर्न अवश्यक देखेमा वा सो समितिलाई कुनै अर्को समितिमा गाभ्न उचित देखेमा सो समितिले तत् सम्बन्धि प्रस्ताव तयार पारी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न समितिको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

२ साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुले प्रस्थावनामा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताप साधारण सभाबाट पास भएको मानिनेछ ।

तर सो प्रस्ताव लागु गर्न गाँउपालिकाको पुर्व स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।

१० समितिको वर्गिकरण दर्ता अनुमति प्राप्त गरि गाँउपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरुको व्यावस्थापनबाट खानेपानी उपलब्ध गराउने उपभोक्ता सदस्य संख्याको अधारमा निम्न अनुसार उपभोक्ता समिति वर्गिकरण हुनेछ ।

५०१ जना वा सो भन्दा बढि उपभोक्ता सदस्य भएको क वर्ग

३०१ देखि ५०१ जना सम्म उपभोक्ता सदस्य भएको ख वर्ग

१०० जना सम्म उपभोक्ता सदस्य भएको ग वर्ग

११ तदर्श समिति गठन गर्न सकिने यस अघि दर्ता स्वीकृत प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र नयाँ अनुमति प्राप्त गरि स्थापना हुने उपभोक्ता समितिहरुले तोकिए बमोजीम ६ महिना भित्र साधारण सभा गरि उपभोक्ता समिति गठन प्रक्रिया पुरा नगरेमा त्यसता तदर्स समिति वा अवधि पुरा भएका उपभोक्ता समितिहरुलाई विगठन गरि सञ्चालन नियमित गर्न गाँउपालिकाको तर्फबाट सम्बन्धीत उपभोक्ता सदस्यहरु मध्येबाट तदर्श समिति गठन गरि साधारण सभा समेतका अवश्यक प्रकृया काम कार्वाही गरी गराई व्यावस्थापन गर्न सक्नेछ।

१२ संघ गठन गर्न सकिनेदर्ता स्वीकृत प्राप्त गरि गाँउपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरु मध्येबाट एक उपभोक्ता समितिलाई एक सदस्य मानी गाँउपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संघ गठन गरि सोही संघको प्रत्येक्ष रेखदेख सहयोग मातहतमा अन्य सम्पुर्ण उपभोक्ता समितिहरुलाई व्यावस्थित रुपमा सञ्चालन गरिनेछ।

१३ हिसाबको विवरण पठउनु पर्नेउपभोक्ता समितिले अफ्नो समितिको हिसावको विवरण लेखा परिक्षणको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक बर्ष गाँउपालिकामा पठाउनु पर्नेछ।

१४ हिसाब जाँच गर्ने १ प्रमुख प्रासकिय अधिकृतले अबश्यक देखेमा समितिको हिसाब अफुले नियुक्त गरेको कुनै अधिकृतद्वरा जाँच गराउन सक्नेछ।

२ उपदफा १ बमोजिम हिसाब जाँच गराए वापत गाँउपालिकाले हिसाव जाँचबाट देखिन अएको समितिको मौजात रकमको सय कडा तिन प्रतिशतमा नबढाई अफुले निर्धारण गरेको दस्तुर लिन सक्नेछ।

३ हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजात वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु समितिको पदाधिकारी सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ।

४ हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले गाँउपालिकाले तोकेको म्याद भित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन गाँउपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र सो प्रतिवेदनको अधारमा समितिको कुनै सम्पति सो सँस्थाको कुनै पदाधिकारी सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको नोक्सानि गरेको र दुरुपयोग गरेकोछ भन्ने गाँउपालिकालाई लागेमा निजले तेस्तो पदाधिकारी सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानिनोक्सान असुल गर्न प्रचलित कानुन बमोजिम कार्वाही चलाउन सक्नेछ।

तर प्रचलित कानुन अनुसार सजाय समेत हुने अपराध भएमा प्रचलित कानुन बमोजीम मुद्दा चलाउन सक्नेछ।

१५ निर्देशन दिने गाँउपालिकाले समितिलाई अवश्यक निर्देशनदिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालन गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ।

१६ दण्ड सजाय १ दफा ४ बमोजिमको दर्ता नगराई समिति स्थापना गराएमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी समिति सञ्चालन गरेमा त्यस्ता समितिका सदस्यहरुलाई गाँउपालिकाले जनहि रु   सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ।

२ दफा ९ बमोजीमको हिसाबको विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यशरुलाई गाँउपालिकाले जनहि रु रुपैया सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ।

तर कुनै सदस्यले दफा ९ उलंघन हुन नदिन सक्भर प्रयत्न गरेको थियो भने सन्तोष हुने प्रमाण पेश गरेमा निजलाई सजाय हुने छैन।

३ दफा १० को उपदफा ३ बमोजीम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धि अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजात वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धि पदाधिकारी सदस्य वा कर्मचारीलाई गाँउपालिकाले रुपैया सम्म जरिवाना गर्नेछ।

४ दफा ८ बमोजीम गाँउपालिकाको स्वीकृत नलिई समितिको उदेश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को समितिमा गाभैमा वा समितिले उदेश्य विपरित प्रतिकुलमा हुने गरि काम कार्वाहि गरेमा वा गाँउपालिकाले दिएको निर्देशन पालन नगरेमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले त्यो समित्व दर्ता खारेज वा निलम्बन गर्न सकिनेछ।

१७ पुनरावेदन दफा १२ बमोजीम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गरेको अन्तिम निर्णय उपर पैतिस दिन भित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ।

१८ समिति विघान वा त्यसको परिणाम १ समितिको विघान बमोजीम कार्य सञ्चालन गर्न नसकि वा अन्य कुनै कारण वस समिति विघटन भएमा त्यस्तो समितिको सम्पुर्ण जाहेजेथा गाँउपालिकामा सर्नेछ।

२ उपदफा १ बमोजीम विघटन भएको समितिको दायीत्वको हकमा सो समितिको जाहेज्यथाले भ्याए सम्म त्यस्तो दायित्व गाँउपालिकाले व्याहोर्नेछ।

१९ नियम बनाउने अधिकार यस कार्य विधिको उदेश्य कायान्वयन गर्न गाँउपालिकाले नियम बनाउन सक्नेछ।

२० समितिले आफ्नो विधान अनुसारको तोकिएको समयाअवधि भित्रमा नयाँ कार्य समिति चयन हुँन नसकेमा उक्त कार्य समितिको स्वतह विघटन भएको मानि अर्को कार्य समिति नभए सम्म समिति सञ्चालन गाँउपालिकाले गर्नेछ।

२१ खारेजी र बचाउ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यावस्थापन कार्यविधि लागु हुनु पुर्व जलस्रोत ऐन २०४९ अन्तर्गत दर्ता भएका समिति यसै कार्यविधि बमोजीम दर्ता भए सरह मानिनेछ।

पलाता गाँउपालिका

अनुसुचि१

(नियम५कोउपनियम२सँगसम्बन्धित)

खानेपानीउपभोक्तासास्थादर्ताप्रमाण– पत्र

पलाँतागाँउपालिकाकोकार्यालय

कालिकोट

कर्णालीप्रदेश

खानेपानीतथा सरसफई उपभोक्ता सिमितदर्ताप्रमाण– पत्र

मिति :............................

दर्ता मिति :.....................

दर्ता नम्बर : ....

श्री अध्यक्ष। सचिव

....

....(सम्बन्धित उपभोक्ता सँस्थाको नाम).....................पलाँता गाँउपालिका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति ब्यावस्थापन सम्ब्न्धित बनेको कार्यविधि २०७६ को दफा ५ को उपदफा अनुसार खानेपानी तथा सरसफाईउपभोक्ता समिति ब्यावस्थापन सम्बन्धित कार्यविधि २०७६ को नियम५ को उपनियम २ बमोजीम..........साल ....महिना .....गतेमा यस कार्यालयमा दर्ता प्रमाण पत्र प्रदान गरिएकोछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति ब्यावस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि २०७६ बमोजीम आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्नु होला

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको सही............................

पुरा नाम...

दर्जा...

कार्यालय..

पलाँता गाँउपालिका

....
.....

नविकरण गरेको मिति	दर्ता प्रमाण पत्र बहाल रहने अबधि		नविकरण दस्तुर	अधिकारीको हस्ताक्षर
	देखि	सम्म		

पलाँता गाउँपालिका

पलाँता गाउँपालिका